

GÖÇEBE GÜNLÜKLERİ: DİJİTAL GEZGİNLERİN DENEYİMLERİNİN DOKUSU

Okan TÜRKAN*
Hüseyin Mert ARSLAN**

Atf: Türkan, Okan ve Arslan, Hüseyin Mert. "Göçebe Günlükleri: Dijital Gezginlerin Deneyimlerinin Dokusu", *Sosyologca*, Sayı 30 (2025), s. 79-92.

ÖZ: Bu araştırma, Akdeniz bölgesindeki en çok ziyaret edilen kentlerde dijital göçebelerin yaşam tarzlarını ve motivasyonlarını incelemektedir. NomadList yorumları üzerinden yapılan kapsamlı analiz, doğal dil işleme yöntemleriyle kelime sıklıklarını çözümleyerek kullanıcıların duygu ve algılarını ortaya koymaktadır. Çalışmada Python, Jupyter Notebook, NLTK ve Pandas gibi araçlar kullanılmıştır. SWOT analizi aracılığıyla Paris, Barselona, Roma, Atina ve İstanbul'un güçlü ve zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri belirlenmiştir. Bulgulara göre dijital göçebeler bu kentleri kültürel zenginlikleri ve tarihsel değerleri nedeniyle tercih etmekte; ancak güvenlik sorunları ve yüksek yaşam maliyetleri öne çıkan zorluklar arasında yer almaktadır. Araştırma, bu olumsuzlukların azaltılması ve hem yerel halk hem de ziyaretçiler için yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik stratejiler geliştirilmesini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Göçebeler, SWOT Analizi, Turizm.

Nomad Diaries: The Texture of Digital Travelers' Experiences

ABSTRACT: This study explores the lifestyles and motivations of digital nomads in the most visited Mediterranean cities. Based on NomadList comments, natural language processing techniques were applied to analyze word frequencies and capture user sentiments. Data processing relied on Python, Jupyter Notebook, NLTK, and Pandas. A SWOT analysis was conducted for Paris, Barcelona, Rome, Athens, and Istanbul, identifying each city's strengths, weaknesses, opportunities, and threats. Findings reveal that digital nomads value these destinations for their cultural richness and historical heritage, while concerns such as safety issues and high living costs remain significant challenges. The study highlights the novelty of its approach by integrating sentiment analysis with SWOT evaluation, filling a gap in the existing literature. It further recommends strategies to mitigate negative perceptions and enhance overall quality of life for both residents and visitors, thereby supporting sustainable attractiveness of these cities for the global nomadic community.

Keywords: Digital Nomads, SWOT Analysis, Tourism.

Makale Türü : Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi : 15.09.2025

Kabul Tarihi : 29.11.2025

* Doç. Dr., İzmir Bakırçay Üniversitesi, okan.turkan@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5575-0322.

** Araş. Gör., İzmir Bakırçay Üniversitesi, mert.arslan@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5121-2351.

Giriş

Dijital göçebelik kavramı, 1990'ların sonlarında tanımlanmış olmasına rağmen, son zamanlarda önem kazanmış ve çeşitli çevrimiçi ve çevrimdışı hizmetler için bir hedef pazar haline gelmiştir.¹ Bu olgunun önemine istinaden konuyla ilgili çeşitli yönleri ele alan birçok çalışma yapılmıştır²³⁴⁵⁶⁷⁸.

Klasik göçebelik çoğunlukla ekolojik koşullar, üretim döngüleri veya ekonomik zorunluluklara bağlı yer değiştirme temelli hareketlilik biçimleriyle ilişkilendirilirken⁹, dijital göçebelik esasen yerden bağımsız çalışma, sürekli bağlantılılık ve mobil üretkenlik ilkeleri üzerine inşa edilmiştir¹. Bu yeni tip göçebeler, bilgi ekonomisinin sağladığı teknolojik esneklik sayesinde gelir elde etme, seyahat ve yaşam pratiklerini eşzamanlı biçimde sürdürürler¹⁰. Dolayısıyla dijital göçebelik, klasik göçebelikten farklı olarak gönüllü, seçici ve dijital araçlarla desteklenen bir hareketlilik biçimidir⁴. Bu yönüyle, göçebelikten miras “hareket hâlinde yaşama” fikrini sürdürmekle birlikte, mekânla kurulan ilişki artık fiziksel üretimden çok dijital üretim, bağlantısallık ve deneyim arayışı ekseninde yeniden tanımlanmaktadır. Dijital göçebelerin birçok ülke için çeşitli olanaklar barındırması, belirli şehirleri ve destinasyonları neden tercih ettikleri, o şehirlerin dijital göçebeler tarafından algılanma biçimlerini belirlemek ve bu şehirlere yönelik algıların, belirli sözcükler üzerinden nasıl betimlendiğini tespit etmek bu fenomeni anlamak bakımından önemlidir. Bu şehirlerin dijital göçebelere göre güçlü ve zayıf yönlerinin tespit edilmesi ve bunların dijital göçebe merkezleri olarak daha etkin bir şekilde konumlandırılmasını olumsuz etkileyebilecek unsurların belirlenmesinin ilgili ülkeler için bu pazarda öne çıkılmasını sağlamak bakımından önemi şüphesiz büyüktür. Bu önemin ortaya çıkarılması bağlamında belirtilen hedeflerin test edilmesi için dünyada en fazla turist ağırlayan şehirlerin yer aldığı Akdeniz havzası seçilmiştir.

Bu amaçlar doğrultusunda çalışmanın inşa edildiği lokasyonlar Akdeniz havzasında dijital göçebeler tarafından en fazla ziyaret edilen ve en yüksek puana sahip Paris (Fransa), Barselona (İspanya), Roma (İtalya), Atina (Yunanistan) ve Türkiye’den İstanbul şehirleridir. Bu ülke ve şehirlerin seçilmesinin gerekçeleri arasında adı geçen ülke ve şehirlerin toplam turist varış sayısının yüksek olması ile dijital göçebeler için de hedef destinasyon potansiyellerinin yüksek olması yer almaktadır.

¹ Tsugio Makimoto ve David Manners, *Digital Nomad*, Wiley, 1997.

² Mimi Sheller ve John Urry, *Tourism Mobilities: Places to Play, Places in Play*, Routledge, 2004.

³ John Urry, *Does Mobility Have a Future?*. In *Mobilities: New Perspectives on Transport and Society*, Routledge, 2016, s.3-19.

⁴ Ina Reichenberger, “Digital Nomads–A Quest For Holistic Freedom in Work And Leisure”, *Annals of Leisure Research*, 21/3(2018), s. 364-380.

⁵ Annika Müller, “The Digital Nomad: Buzzword or Research Category?”, *Transnational Social Review*, 6/3(2016), s.344-348.

⁶ Caleece Nash vd, *Digital Nomads Beyond The Buzzword: Defining Digital Nomadic Work and Use of Digital Technologies*. In *International Conference on Information*, Cham: Springer International Publishing, 2018, s.207-217.

⁷ Nicola Bozzi, “#digitalnomads, #solotravellers, #remoteworkers: A Cultural Critique of the Traveling Entrepreneur on Instagram”. *Social Media + Society*, 6/2(2020).

⁸ Öznur Akgış İlhan, *Uluslararası Hareketlilikte Yeni Bir Eğilim: Dijital Göçebeler, Bir Disiplin Olarak Kimlik İnşası*, haz., Arsev Umur Aydınoglu vd, NEÜ Yayınları, 2023, s. 12-29.

⁹ Noel B. Salazar ve Alan Smart, “Anthropological takes on (im) mobility”, *Identities*, 18(6)(2011), s.i-ix.

¹⁰ Greg Richards, “The new global nomads: Youth travel in a globalizing world”, *Tourism Recreation Research*, 40(3)(2015), s. 340-352.

Çalışmanın Yöntemi

Araştırma Tasarımı

Araştırma, ikincil veri kaynakları aracılığıyla içerik analizinden yararlanan nitel bir veri analizi stratejisi kullanmıştır. Bu strateji kapsamında içerik çözümlemesi, değerlendirilen unsurlardaki anlamlı kategorileri ve temaları belirlemek için bir kodlama sisteminin oluşturulması yolu ile yapılmaktadır. İçerik çözümlemesi metnin asıl içeriğinde keşif yapmaya olanak tanımaktadır. Bu çerçevede içerik çözümlemesi incelenen metnin anlamını yorumlamak, belirlenmiş bir konunun temsil edilme biçimi ile bu konudaki eğilimleri veya temaları saptamak için tercih edilmektedir. Çalışmada değerlendirilen metinlerdeki yorumlara ait kelime frekansları çıkarılarak dijital göçebelerin araştırmanın odağına aldığı şehirlere yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla doğal dil işleme yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca bu yorumlardaki bilgiler ışığında ilgili şehirlere SWOT analizi uygulanarak bu şehirlerin güçlü, zayıf yönleri ile bu lokasyonlarla ilgili tehdit ve fırsatlar belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Dijital göçebeler konusunda, dünyada olduğu kadar Türkiye’de de NomadList üzerinden yapılan çalışmalar giderek artmakta olup bu çalışmanın da veri kaynağı olarak NomadList’teki yorumlar kullanılmıştır¹¹¹²¹³. NomadList’ten Paris, Barselona, Roma, Atina ve İstanbul’u kapsayan toplam 180 yorum, analiz için veri kümesini oluşturmuştur. Bu yorumlar her şehrin dijital göçebe deneyimlerine ve algılarına dair içgörü sağlamıştır.

Bu çalışmada kullanılan *NomadList* verileri, dijital göçebelerin deneyimlerine dair doğrudan kullanıcı ifadeleri sunması bakımından özgün bir nitelik taşımaktadır. Bununla birlikte, verilerin kaynağına özgü bazı sınırlılıklar bulunmaktadır. Öncelikle, *NomadList* platformu katılımcı temelli bir çevrimiçi topluluk olduğu için, içerikler kendiliğinden seçilen kullanıcılar tarafından oluşturulmakta ve bu durum örneklemin temsiliyetini sınırlayabilmektedir. Ayrıca platformda yer alan yorumların büyük bölümü İngilizce dilinde paylaşıldığından, dilsel önyargı ve kültürel çeşitlilik eksikliği olasılığı mevcuttur. Benzer biçimde, şehirler arasında kullanıcı etkinliği ve yorum yoğunluğu farklılık gösterebildiğinden, veri dağılımı homojen değildir. Bu nedenlerle, *NomadList* verileri çalışmada tekil bir gözlem alanı olarak değil, dijital göçebelerin mekânsal algılarını nitel olarak temsil eden bir tematik veri kaynağı olarak değerlendirilmiştir. Bulguların yorumlanmasında bu sınırlılıklar dikkate alınmış, analiz sonuçları uluslararası turizm istatistikleri ve mevcut literatür bulgularıyla karşılaştırılarak desteklenmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada tercih edilen yöntemlere uygun olarak Python Docx kütüphanesi ve Doğal Dil Araç Kiti (Natural Language Toolkit – NLTK) kullanılmıştır. Veri işleme süreci, Python dilinde Jupyter Notebook ortamında yürütülmüş; NLTK ile metin ön işleme, Pandas ile veri düzenleme ve frekans hesaplama işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Metin madenciliği sürecinin ilk aşamasını oluşturan ön işleme (pre-processing) adımları kapsamında, yorum metinlerine tokenizasyon, stopword kaldırma ve noktalama işaretlerinin

¹¹ Nilgün Demirel İli, “Dijital Göçebelerin Türkiye Algısı”, *Journal of Recreation and Tourism Research*, “10/1(2023), s.30-56.

¹² Burak İli ve Güven Necati Büyükbaykal, “Yeni Medya Çağında Dijital Göçebelik: 21. Yüzyılın Gezinleri Üzerine Bir İnceleme”, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 41 (2023), s.70-93.

¹³ Hacer Taşdelen, “Dijital Göçebeler Perspektifinden Türkiye İmaj Algısına Yönelik Nitel Bir Çalışma”, *Selçuk İletişim*, 16/2(2023), s.30-56.

temizlenmesi işlemleri uygulanmıştır. Tokenizasyon, metni bilgisayarın analiz edebileceği biçimde daha küçük birimlere ayırma işlemidir¹⁴. Bu işlem, yorumların anlamlı bileşenlerine ulaşmayı ve her sözcüğün analizde ayrı bir gözlem olarak ele alınmasını sağlamıştır. Stopword kavramı ise “the”, “and”, “is” gibi sık kullanılan ancak anlam taşımayan kelimeleri ifade eder. Bu tür kelimeler analizden çıkarılarak veri kümesindeki anlamsal gürültü azaltılmış, sözcük frekanslarının daha anlamlı hale gelmesi sağlanmıştır¹⁵. Ayrıca noktalama işaretleri, sayı ve semboller temizlenmiş; tüm metinler küçük harfe dönüştürülerek biçimsel bir standardizasyon sağlanmıştır.

Bu işlemler sonucunda çalışma evrenindeki şehirlere ilişkin sözcük frekansları elde edilmiş ve her şehir özelinde dijital göçebelerin algılarını yansıtan anahtar kavramlar belirlenmiştir. NomadList’te şehir bazında yer alan yorum sayılarının birbirinden farklı olması nedeniyle, karşılaştırmalı analizlerde homojenliği korumak amacıyla her şehir için yalnızca en yüksek frekansa sahip ilk dokuz sözcük değerlendirmeye alınmıştır. Böylelikle hem verinin yorumlanabilirliği artırılmış hem de düşük frekanslı kelimelerin oluşturabileceği dağınıklık önlenmiştir.

Son aşamada, elde edilen sözcük frekansları içerik analizi yaklaşımıyla tematik olarak sınıflandırılmış ve her bir şehre ilişkin öne çıkan algı göstergeleri yorumlanmıştır. Bulgular, dijital göçebelerin deneyimlerine ilişkin nitel gözlemlerle desteklenerek *SWOT analizi* çerçevesinde güçlendirilmiş, böylece her destinasyonun dijital göçebelere göre güçlü, zayıf, fırsat ve tehdit yönleri ortaya konmuştur.

Bulgular

Kelime Frekans Analizi ile Göçebe Tutumları

Dijital göçebe yorumlarındaki sözcük dağılımının incelenmesi, her şehrin söylemindeki yaygın temalara ve duygulara dair ilgi çekici tutumları ortaya çıkarmaktadır. Sözcük dağılımına bakıldığında frekansı en yüksek olanın tüm şehir yorumlarında görülen “*insanlar*” sözcüğü olduğu görülür. Bunu 4 şehir yorumunda görülen “*harika*”, 3 şehir yorumunda görülen “*yemek*”, ikişer şehir yorumunda görülen sözcüklerle de “*yer/ler*, *pahalı*, *konusmak*, *iyi*, *güzel*” ve “*Avrupa*” sözcükleri takip etmektedir (Tablo-1). Diğer sözcükler ise sadece bir şehir için kullanılmıştır.

Atina	Barselona	İstanbul	Paris	Roma
Harika (6)	Yemek (10)	İnsanlar (31)	İnsanlar (16)	İnsanlar (4)
İnsanlar (5)	Hava Durumu (9)	Güzel (17)	Konusmak (10)	İyi (3)
İyi (4)	Harika (9)	Türkçe (11)	Fransız (9)	Güzel (3)
Dostça (3)	Daireler (7)	Yemek (10)	Pahalı (9)	Arkadaşlar (3)
Metro (3)	İnsanlar (7)	Harika (10)	Yer/ler (8)	Yürümek (2)
Keşfetmek (3)	Yıl (7)	Taksi (9)	Kaba (8)	Pahalı (2)
Alanlar (3)	Plaj (7)	Yer/ler (8)	İngilizce (7)	Yemek (2)
Gece (3)	En İyi (7)	Uber (7)	Parisliler (7)	Harika (2)
Avrupa (3)	Avrupa (5)	Konusmak (7)	Süper (6)	Tavsiye Etmek (2)
Fantastik (2)	İyi (5)	Tarihsel (7)	Bol Miktarda (5)	Kamu (2)

Tablo-1: Yorumlardaki Tutumları Belirlemek İçin Kullanılan Sözcük Frekansları

Tablo 1’e bakıldığında, NomadList’teki yorumlarda “*insan*” sözcüğünün frekansının yüksek olması doğal olarak dijital göçebelerin mekân değerlendirmelerini insandan bağımsız

¹⁴ Steven Bird, Evan Klein ve Edward Loper, Natural language processing with Python: analyzing text with the natural language toolkit, O'Reilly Media, Inc, 2009.

¹⁵ Edward Loper ve Steven Bird, Nltk: The natural language toolkit, arXiv preprint cs/0205028, 2002.

olarak yapmadıklarını göstermektedir. Bu sözcük tüm şehir yorumlarında toplam 64 kez kullanılmıştır. “İnsan” sözcüğünün en fazla geçtiği şehir İstanbul olup bunu Paris takip etmektedir. İstanbul şehriyle ilgili yorumlarda insan sözcüğünün geçtiği cümlelerin bağlamına bakıldığında 15 kez olumsuz, 13 kez ise olumlu olarak kullanılmıştır. İstanbul insanıyla ilgili ön plana çıkan olumsuz yorumlardan bazıları: “Bana göre dünyanın en medeniyetsiz insanların da istilasına uğramış durumda”, “Harika insanlarla tanıştım, ama aynı zamanda arkadaş olarak gördüğüm insanlardan bile çokooook dolandırıcılıklarla karşılaştım”, “İnsanlar %100 kabaydı”. Hatta bir yorumcunun “En kaba insanların olduğu en tarihi şehir!” ifadesi tarihsellik bağlamıyla nezaketsizliğin çelişmesini anlamlandıramadığını yansıtmaktadır. Bunun yanında İstanbul üzerinden; “Türk insanı genel olarak dost canlısıdır”, “Orada pek çok dost canlısı Türk insanla tanıştım ve güzel sohbetler yaptım” ifadeleri ise tersine olumlu bir resim ortaya koymaktadır.

“İnsan” sözcüğünün en fazla geçtiği ikinci şehir olan Paris ile ilgili ise yorumlarda 5 olumsuz ve 8 olumlu bağlama sahip cümle yer almaktadır. Olumlu yorumların önemli bir kısmında insanların genel algı durumundaki kaba imajına yönelik reddiye bulunmaktadır. Örneğin “İnsanlar sık sık Fransızların kaba olduğundan şikâyet ediyorlar ama her şeyi yanlış anlıyorlar.” ifadesi bu durumu yansıtmaktadır. Yorumlarda kabalık algısının İngilizce konuşmaya istekli olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. “Parislilerin aslında çok sabırlı ve sıcakkanlı olduklarını düşünüyorum; Tecrübelerime göre, kaba olduklarından şikâyet eden çoğu insan, dili konuşmak için hiç çaba sarfetmeyenlerdir”, “Parisliler bazılarının söylediği kadar kaba değiller, yaklaşımınız saygılı olduğunda çoğu İngilizce konuşuyor, siz de Fransızca konuşmaya çalışıyorsunuz ve işe Bonjour veya Bon soir diyerek başlıyorsunuz.” ifadeleri kabalığın sanıldığı gibi olmadığını göstermesi bakımından oldukça çarpıcıdır.

Atina, Roma ve Barselona şehirlerine yönelik yorumlarda “insan” sözcüğünün frekansı daha az çıkmış olduğundan yorumlar da sınırlıdır. Buna rağmen söz konusu şehirlerle ilgili genel resmi veren olumlu ve olumsuz yorumlar bulunmaktadır. “İnsan” sözcüğünün Barselona şehriyle ilgili yorumlardaki bağlamının çoğunlukla olumsuz olduğu görülmektedir. Atina ve Roma şehirlerinde ise “insan” sözcüğünün bağlamının çoğunlukla olumlu olduğu ortaya çıkmaktadır.

NomadList’teki yorumlarda frekansı yüksek bir diğer sözcük “harika/mükemmel/müthiş” olarak çevrilebilen “great” sözcüğüdür. Bu sözcük araştırma kapsamındaki Paris şehri dışında diğer tüm şehirlerde en çok tekrarlanan ilk 9 sözcük arasında yer almaktadır. “Harika” sözcüğü Paris şehri yorumlarında da kullanılmasına rağmen diğer sözcüklerin frekansına göre daha az sayıda yorumda geçtiği için değerlendirme İstanbul, Atina, Barselona ve Roma şehirleri üzerinden yapılmıştır. Sözcüğün kendisi olumlu olduğundan doğal olarak yorumlarda bu şehirlerle ilgili olumlu cümleler bulunmaktadır. İstanbul şehri için harika sözcüğünün geçtiği yorumların yoğunlaştığı alanlar şehrin kendisi ve yemekler üzerinedir. “Tarihi noktaların yanı sıra yemek için de harika bir yer! Harika bir kahve ve çay kültürü de var”, “Yemekler muhteşem, şehrin enerjisi de güzel”, “Olmak için harika bir yer” ifadeleri şehir ve yemek kültürünün öne çıkarıldığını göstermektedir. Barselona şehri için harika sözcüğünün geçtiği yorumların yoğunlaştığı alanlar ise daha çok şehrin iklim, yemek ve teknolojik alt yapısıyla ilgilidir. Birçok dijital göçbenin benzeri yorumlarını en iyi yansıtan ifade bir yorumda “Harika şehir - mükemmel hava, harika yemekler, harika teknoloji” şeklinde anlatılmıştır. Atina ve Roma şehirleriyle ilgili yorumlarda ise harika sözcüğü şehrin kendisi ve yemekleri bağlamında kullanılmıştır.

NomadList’teki yorumlarda frekansı yüksek 9 sözcük içerisindeki bir diğer sözcük ise “yemek” olup bu sözcük İstanbul, Barselona ve Roma şehirleriyle ilgili yorumlarda ön sıralarda bulunmaktadır. Özellikle İstanbul ve Barselona şehirleri ile yemek bağlamı yorum sayısı daha fazla olup bu durum “yemek ve muhteşem/harika” sözcükleriyle birlikte kullanılmıştır. Bu

sözcüklerin dışında “*yer/ler, pahalı, konuşmak, iyi, güzel ve Avrupa*” sözcüklerinin de frekansları yüksektir. “*Yer/yerler*” sözcüğünün yorumlarda en çok kullanıldığı şehirler 18 cümle ile İstanbul ve 12 cümle ile Paris’tir. İstanbul için; “*Tarihi yerleri görün*”, “*Kadıköy veya Beşiktaş, Sarıyer gibi yerleri tercih etmeniz tavsiye edilir*” ifadeleri şehrin tarihselliği ve gezip görülebilecek yerlerin sadece tarihi yarımadaadan ibaret olmadığını göstermesi bakımından anlamlıdır. Paris şehri ile ilgili yorumlarda “*yer/ler*” sözcüğü şehrin daha çok sosyokültürel yönüne vurgu yapmaktadır. Nitekim; “*Dinlenmek için iyi yerler (barlar, kafeler)....*”, “*Yemek yiyip içebileceğiniz ve elbette biraz kültür alabileceğiniz pek çok yer var*” ifadeleri bu durumu destekleyen örneklerdendir. “*Güzel*” ve “*iyi*” gibi pozitif yorumlara tüm şehirlerde yer verilmiştir. Bu sözcükler çoğunlukla şehirlerin özellikleri, insan, yemek ve davranışlarla ilgili olup farklı niteliklere yönelik atıfları da içermektedir. Ancak olumsuz olarak nitelendirilebilecek bir sözcük olarak “*pahalı*” sözcüğünün en fazla Paris şehri daha sonra Barselona için kullanıldığı görülmektedir. “*Burası çok kalabalık ve çok pahalı ve söylendiği kadar da hoş değil*”, “*Airbnb'deki konaklama yerleri pahalı ve küçüktür*”, “*Çok güzel ve yapılacak çok sayıda turistik şey var ancak şehir çok pahalı*” ifadelerinin Paris için kullanılması bu şehirdeki giderlerin yüksek olduğunu çarpıcı bir biçimde aktarmaktadır. Benzer yargılara Barselona şehri için de yapılan yorumlarda yer verilmiştir.

“*Konuşmak*” sözcüğünün özellikle İstanbul ve Paris şehriyle ilgili yorumlarda yoğunlaştığı görülmektedir. İstanbul için özellikle insanların İngilizce bilmemeleri üzerinden yorum yapılırken Paris için ise bilseler bile İngilizce konuşmaya yanaşmadıklarına yönelik yorumlar bulunmaktadır. İstanbul ile ilgili; “*İngilizce yaygın olarak konuşulmuyor ve Türkçe konuşamıyorsanız bu bir sorun olabilir*”, “*İngilizce konuşan insanları bulmak zor olduğundan, zor anlar yaşayabilirsiniz*” ifadeleri anlaşılamama bağlamındaki dil sorununun boyutlarını göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Paris ile ilgili yorumlarda ise beklentinin İngilizce bilinmesi yönünde olduğu, bazı insanların İngilizce yerine Fransızca konuşulmasına yönelik tutumlara sahip olduğu görülmektedir. Nitekim; “*Paris'e yaptığım kısa seyahat sırasında çok az kişinin İngilizce konuştuğunu görünce şaşırdım*”, “*Fransızca konuşmadığınızda insanlar rahatsız oluyor*”, “*Burada tüm gençler İngilizce konuşmuyor- bulunduğum en az İngilizce dostu yerlerden biri*”, “*İnsanlar İngilizce konuşmak için hiçbir çaba sarf etmiyorlar, bu yüzden bir Fransızca/İngilizce sözlük getirin*” ifadeleri bu değerlendirmeyi doğrular niteliktedir. NomadList’teki yorumlarda frekansı yüksek sözcüklerden birini de “*Avrupa*” oluşturmakta olup bu sözcük Barselona, İstanbul ve Atina şehirlerine yönelik yorumlarda daha çok kullanılmıştır. Sözcüğün kullanımı daha çok kıyaslama üzerinden yapılmıştır. Barselona için yapılan yorumlarda “*Avrupa*” sözcüğü daha çok “*pahalılık*” ve “*iklim*” üzerinden kıyaslama bağlamında yapılmıştır. Nitekim; “*Avrupa'nın en iyi iklimlerinden biri, bu da büyük bir artı ve burada hiç sıkılmadım*”, “*Görünüşe göre Amerikalılar, Ruslar ve Kuzey Avrupalılar şehri Dubai'den daha pahalı hale getirmişler*” ifadeleri bu yorumu desteklemektedir. İstanbul için ise “*Avrupa*” sözcüğü daha çok kentin Avrupa kıtasındaki kesimiyle ilgili yorumlarda geçmektedir. Bu sözcüğün Atina şehri yorumlarındaki bağlamı ise daha çok arkadaşlık/dostluk vurgularıyla insan nitelikleriyle ilgili olarak verilmiştir.

Dijital Göçebe Yorumlarına Dayalı SWOT Analizi

Çalışmada dijital göçebelerin yorumlarına dayanılarak her şehirle ilgili SWOT analizi yapılmıştır. Buna göre her şehirle ilgili güçlü ve zayıf yönler ile fırsat ve tehditler belirlenmiştir. Atina şehrinin güçlü yönleri olarak 5 unsurun öne çıktığı görülmektedir (Tablo-2). Şehrin güçlü yönleri; halkı, tarih ve kültürü, yaşam maliyeti ve kentin farklılıklar barındırmasıdır. Yorumlarda Atina şehri, olumlu ve misafirperver bir atmosfer yaratan sıcakkanlı yerlilere sahip olmasıyla övülmektedir. Şehir tarihi ve kültürel açıdan zengin olup çok sayıda müze, tarihi mekân ve çeşitli kültürel değeri deneyimleyebilecek olanaklar sunmaktadır. Çok sayıda dijital göçebe tarafından makul kiralar ve bütçe dostu seçeneklerle

Atina'da yaşamının uygun fiyatlı olduğu vurgulanmaktadır. Son olarak şehrin güçlü yönü olarak Atina, canlı gece hayatından daha sakin banliyölere kadar çeşitli deneyimler sunan farklı mahalleleriyle çok yönlü olarak tanımlanmaktadır.

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Dost canlısı yerel halk	Güvenlik kaygıları	Alternatif alanların varlığı	Kentsel hizmet eksikliği
Kültürel ve tarihi zenginlik	Popüler turistik alanların aşırı kalabalık olması	Güvenlik önlemlerinin artırılması	Göçün olumsuz etkisi
Uygun fiyatlar	Dil engeli	Dijital göçebe merkezi potansiyeli	
Farklılıklar			

Tablo-2: Dijital Göçebe Yorumlarına Dayalı Atina'nın SWOT Analizi

Atina şehrinin zayıf yönlerini güvenlik, kalabalıklaşma ve dil engeli oluşturmaktadır. Yorumlarda özellikle şehir merkezine yakın bazı alanların kirli ve geceleri de güvensiz olduğu belirtilmektedir. Dolayısıyla bu durum şehirle ilgili genel güvenlik algısını olumsuz olarak etkilemektedir. Popüler turistik alanların aşırı derecede kalabalık olması ve şehrin diğer kesimlerinin özgünlüğünü kaybetmesi zayıf yön olarak ortaya çıkmaktadır. Şehrin belirli bir kısmı dışında dil problemi olması da zayıf yön olarak ortaya çıkmaktadır. Atina şehrinde alternatif alanların bulunması, güvenlik önlemlerinin artırılması ve şehrin dijital göçebeler için potansiyel özellikler barındırması şehirle ilgili fırsatlar olarak değerlendirilmektedir. Atina şehri Glyfada, Voula, Kifisia ve Marousi gibi banliyölerinin varlığı ve bunların potansiyel çekiciliğinin daha fazla ziyaretçi çekmesine neden olabileceği belirtilmektedir. Bunların yanında uygun fiyatların varlığı, internet bağlantısının iyi olması ve çeşitlilik gösteren mekanların varlığı göz önüne alındığında Atina'nın, dijital göçebeler için bir merkez olma potansiyeline sahip olduğu görülmektedir. Atina şehrinde göçmenlerden sıklıkla söz edilmesi başta güvenlik olmak üzere birçok soruna neden olabilecek bir tehdit olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca kentsel hizmetler bağlamında yetersizliklerin bulunması şehrin çekiciliğini tehdit eden unsurlar olarak algılanmaktadır.

Barselona şehrinin güçlü yönleri olarak 5 unsurun öne çıktığı görülmektedir (Tablo-3). Şehrin güçlü yönleri; iklim özelliği, kültürel zenginlik, doğal çevre özellikleri, toplumsal çeşitlilik ile kentin ulaşım ve erişim kolaylıklarına sahip olmasıdır. Yorumlarda şehrin havasının mükemmel olduğu bunun özellikle iklimi ön planda tutan dijital göçebeler için şehri cazip kılan bir özellik olduğu belirtilmektedir. Barselona sanat, müzik ve çeşitli yabancı topluluklarla canlı bir kültürel ortam sunan bir şehirdir. Şehir, plajlar, dağlar ve modernliği tarihi cazibeyle birleştiren şehir manzarası dahil olmak üzere güzel manzaralarıyla tanınmaktadır. Yorumlarda Barselona, çok kültürlü bir atmosfere katkıda bulunan yerel halk ve yabancılardan oluşan bir karışımla çeşitliliği nedeniyle takdir edilmektedir. Şehirdeki büyük bir havaalanının varlığı hem ülke içinde hem de uluslararası alanda ulaşım bağlantıları sağlamasının önemli bir avantaj olduğu görülmektedir. Bununla birlikte şehrin birçok alanının yürünebilir olarak değerlendirilmesinin şehrin çekiciliğine katkı sunduğu görülmektedir. Barselona'nın zayıf yönleri olarak; güvenlik, yerel halkın tutumları, çevre kirliliği, pahalılık ve bürokrasi ön plana çıkmaktadır. Yankesicilik, hırsızlık vakaları ve bazı fiziksel ve cinsel saldırı raporları dijital göçebelerin güvenlik endişelerinin artmasına neden olmaktadır. Bunun yanında yerel halkın genel sosyal atmosferi etkileyen olumsuz tutumlarının bulunması da bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Yorumlarda hem plajların hem de şehrin temizliği eleştirilmekte ve bu durumun genel estetik çekiciliği etkilediği belirtilmektedir. Barselona, yüksek konaklama fiyatları ve uygun fiyatlı konut bulma zorlukları nedeniyle pahalı olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca özellikle evrak işleri ve idari süreçlerle ilgili olarak bürokrasi ile uğraşmanın bir zorluk olduğu da vurgulanmaktadır.

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
İklim özelliği	Güvenlik kaygıları	Güvenlik önlemlerinin artırılması	Artan maliyetler
Kültürel ortam	Yerel halkın tutumları	Alternatif alanların varlığı	Olumsuz tanıtımların varlığı
Doğal çevre	Kirlilik	Uygun fiyatlı konut çözümleri	
Toplumsal çeşitlilik	Yaşam maliyeti		
Ulaşım ve erişim olanakları	Bürokrasi		

Tablo-3: Dijital Göçebe Yorumlarına Dayalı Barselona'nın SWOT Analizi

Genel olarak bakıldığında Barselona, iklimi, kültürel canlılığı ve çeşitli manzaralarıyla ünlü bir şehirdir. Ancak güvenlik endişeleri, yerel halkın dijital göçebelere algılanan olumsuz tutumları, temizlik sorunları ve yüksek yaşam maliyetleri gibi zorluklar şehirle ilgili olumsuzluklar olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sorunların giderilmesi şehrin çekiciliğini sürdürmek ve şehrin geleceği açısından kritik öneme sahiptir.

İstanbul şehrinin kültürel ve tarihi zenginlik, yemek kültürü, uygun fiyatlar ve ulaşım olanakları olmak üzere dört farklı özelliği şehrin güçlü yönleri olarak ortaya çıkmaktadır (Tablo-4). İstanbul, zengin tarihi ve kültürel mirasıyla övgüyle karşılanmakta çok sayıda dijital göçebe yorumlarında şehrin güzel mimarisi ve tarihi mekanlarından söz etmektedir. Aynı zamanda yorumlarda İstanbul çeşitli ve lezzetli yemek sunumlarıyla ön plana çıkarılmaktadır. Birçok dijital göçebe, yemekten ulaşım kadar İstanbul'da yaşamının uygun fiyatlı olduğunu vurgulamaktadır. Şehirdeki toplu taşıma sisteminin özellikle de metro istasyonlarına yakın bölgelerde ikamet edecek olan göçebeler için kullanışlı ve konforlu olduğu değerlendirilmektedir. Şehirle ilgili zayıf yön olarak dil engeli, taksiyle ilgili sorunlar, kalabalıklık ve kaotik görünüm ile yerel halkın tutumları ortaya çıkmaktadır. İngilizce yeterliliğinin önemli bir zayıflık olduğu ve bu durumun birçok dijital göçebe için iletişim zorluklarına neden olduğu belirtilmektedir. Toplu taşıma olanaklarının avantajlı durumuna rağmen taksiyle ulaşım sağlanmak istendiğinde taksilerle ilgili dolandırıcılık ve aşırı ücretlendirme raporlarının yaygın olması önemli bir sorun olarak değerlendirilmektedir. İstanbul'un aşırı kalabalık olmasının trafik sorunuyla birlikte kentin kaotik bir görünüme neden olduğu da belirtilmektedir. Bununla birlikte bazı dijital göçebelerin yerel halkın misafirperverliğiyle ilgili olumsuz deneyimler yaşadıklarını, onları kaba ve yararsız olarak tanımlamaları da bir sorun olarak görülmektedir.

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Kültürel ve tarihi zenginlik	Dil engeli	Dijital göçebe merkezi potansiyeli	Kentsel güvenlik sorunları
Yemek kültürü	Taksi ulaşımındaki sorunlar	Taksi sorunlarının ele alınması	Olumsuz tanıtımların varlığı
Ulaşım olanakları	Kalabalık ve kaotik görünüm		Mülteci krizinin etkisi
Uygun fiyatlar	Yerel halkın tutumları		

Tablo-4: Dijital Göçebe Yorumlarına Dayalı İstanbul'un SWOT Analizi

Dijital göçebe merkezi potansiyeli olması ve taksi sorunlarının ele alınması İstanbul ile ilgili fırsatlar olarak değerlendirilmektedir. Uygun fiyatı, iyi internet bağlantısı ve ortak çalışma alanlarının varlığı nedeniyle İstanbul'un, dijital göçebeler için popüler bir destinasyon olma potansiyeline sahip olduğu vurgulanmaktadır. Taksi dolandırıcılıklarına çözüm bulmak ve ulaşım seçeneklerinin güvenilirliğini artırmak için önlemlerin uygulanması şehrin cazibesini artırabilecektir. Kentsel güvenlik sorunları, olumsuz tanıtımların varlığı ve mülteci krizinin etkisi İstanbul'u tehdit eden unsurlar olarak görülmektedir. Devam eden mülteci krizinin,

kaynaklar üzerinde potansiyel baskı ve göçmen akını nedeniyle dolandırıcılık gibi kentsel güvenlik sorunlarında artış gibi zorluklara yol açtığı değerlendirilmektedir. Genel olarak bakıldığında İstanbul'a dair yapılan yorumların hem olumlu hem de olumsuz algıyı beslediği görülmektedir. Şehirle ilgili tarihi önem ve uygun fiyat gibi güçlü yönler, dil engeli ve güvenlik endişeleri gibi zayıf yönlerle dengelenmektedir.

Paris şehrinin kültürel zenginlik, yemek kültürü, güvenlik ve internet alt yapısı olanakları olmak üzere dört farklı özelliği şehrin güçlü yönleri olarak ortaya çıkmaktadır (Tablo-5). Paris müzeleri, tarihi, farklı atmosferi ve yerel insanlarıyla ünlü, çok sayıda kültürel olanağın bulunduğu uçsuz bucaksız bir şehir olarak görülmektedir. Birçok yorum, Paris'in gece bile güvenli olduğuna vurgu yaparak dijital göçebeler için şehrin imajına olumlu bir katkıda bulunmaktadır. Restoranlardaki profesyonel yaklaşımın ve özenin şehrin yemek kültürünü zenginleştiren bir unsur olduğu değerlendirilmektedir. Bunun yanında şehir, dijital göçebeler için önemli bir faktör olan hızlı ve güvenilir internete sahip olmasıyla da betimlenmektedir. Paris'in zayıf yönleri olarak; yüksek yaşam maliyeti, dil engeli ile zaman zaman görülen gösteri ve yürüyüşler ön plana çıkmaktadır. Paris'in sürekli olarak pahalı bir şehir olarak anılması konaklama, yemek ve genel bütçe hususlarını etkileyen en önemli olumsuzluklardır. Birçok Parislinin İngilizce yeterliliğinin olmayışı ve Fransızca iletişim beklentisinin bulunması Fransızca konuşamayanlar için zorlayıcı olmaktadır. Kentin ülkenin başkenti olması ve halkın politik kararlara katılım konusunda şehirde protesto ve grev hakkını kullanmaları dijital göçebelerin seyahat planlarını ertelemeye neden olabileceği belirtilmektedir.

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Kültürel zenginlik	Yüksek yaşam maliyeti	Dijital göçebe merkezi potansiyeli	Turistik alanların aşırı kalabalık olması
Güvenlik	Dil engeli	Alternatif alanların varlığı	Olumsuz tanıtımların varlığı
İnternet bağlantısı	Gösteri ve yürüyüşler		Erişilebilirlik sorunları
Yemek kültürü			

Tablo-5: Dijital Göçebe Yorumlarına Dayalı Paris'in SWOT Analizi

Paris şehrinde alternatif alanların varlığı ve şehrin dijital göçebe merkezi olma potansiyeli önemli fırsatlar olarak görülmektedir. Dijital göçebeleri Marais ve Quartier Latin gibi alternatif mahallelerini keşfetmeye teşvik etmek, deneyimleri tipik turistik alanlarının ötesine geçirerek çeşitlendirebilir. Paris, özellikle kültürel zenginliği, farklı atmosferi, güvenilirliği ve internet alt yapısıyla bir dijital göçebe merkezi olma potansiyeline sahiptir. Bunun yanında turistik alanların aşırı kalabalık olması, olumsuz tanıtımların varlığı ve erişilebilirlik sorunları Paris ile ilgili tehditlerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde Paris, zengin bir mutfak ve genel olarak güvenli bir ortamla kültürel açıdan zengin bir şehir olarak algılanmaktadır. Ancak yüksek yaşam maliyeti, dil engelleri, ara sıra yapılan protestolar ve olumsuz tanıtımlar zorluklara yol açabilmektedir. Alternatif mahallelerin keşfedilmesi ve Paris'in dijital bir göçebe merkezi olarak geliştirilmesi önemli fırsatlar olarak değerlendirilmektedir.

Roma şehrinin güçlü yönleri; kültürel ve tarihi zenginlik, ulaşım olanakları ve halkın tutumudur (Tablo-6). Roma, tarihi mekanları, sanatı ve zengin kültürel mirasıyla beğenilmekte olup bu durum Roma'yı dijital göçebelerin nezdinde dünyanın en güzel şehirlerinden biri yapmaktadır. Ayrıca birçok zorluğa rağmen dijital göçebeler tarafından Roma'daki insanların genellikle arkadaş canlısı olduğu ve bunun olumlu bir sosyal atmosfere katkıda bulunduğu belirtilmektedir. Şehrin ulaşım olanaklarıyla ilgili genelde olumlu yorumlar bulunmakta olup şehrin dijital göçebeler için yürüyerek keşfetme fırsatları sunan güzel yürüyüş rotaları sunduğu belirtilmektedir. Turistik alanların aşırı kalabalık olması ve yüksek yaşam maliyetleri Roma şehrinin zayıf yönleri olarak görülmektedir. Nitekim yorumlarda aşırı kalabalıklık, toplu taşımayı etkileyen hem bölge sakinleri hem de turistler

için zorlayıcı birçok sorunu oluşturan faktör olarak görülmektedir. Yüksek kira maliyetleri yanında genel yaşam kalitesini olumsuz etkileyen pahalılık önemli sorunlar arasındadır. Bunlara rağmen yerel insanların ve dijital göçebelerin ihtiyaçlarını karşılamak için toplu taşıma ve ortak çalışma alanları gibi altyapılara yatırım yapma ve bunları iyileştirme fırsatları da bulunmaktadır. Gece hayatı ortamını iyileştirme çabalarının bulunması ve ziyaretçilerin ilgisini çekmek suretiyle şehrin genel canlılığına katkıda bulunabilecek fırsatları barındırmaktadır. Ancak aşırı kalabalıklık ve yüksek yaşam maliyetlerine ek olarak Roma şehrine yönelik bazı olumsuz tanıtımların varlığı bir tehdit unsuru olarak görülmektedir. Ek olarak iyi çalışan kafelerin veya ortak çalışma alanlarının azlığı, şehrin uzaktan çalışanlara ve dijital göçebelere olan ilgisini engelleyebileceği de değerlendirilmektedir.

Güçlü yönler	Zayıf yönler	Fırsatlar	Tehditler
Kültürel ve tarihi zenginlik	Turistik alanların aşırı kalabalık olması	Altyapının iyileştirilmesi	Sınırlı çalışma alanları
Ulaşım olanakları	Yüksek yaşam maliyeti	Gece hayatının geliştirilmesi	Olumsuz tanıtımların varlığı
Halkın tutumu			

Tablo-6: Dijital Göçebe Yorumlarına Dayalı Roma'nın SWOT Analizi

Genel olarak bakıldığında Roma, dijital göçebeler tarafından güzel yürüyüş yolları ve çoğunlukla dost canlısı bir nüfusa sahip tarihi ve kültürel önemiyle ünlü bir şehir olarak algılanmaktadır. Ancak aşırı kalabalıklık, dağınıklık, yüksek masraflar, sınırlı çalışma alanları gibi zorluklar önemli sorunlar arasındadır.

Tartışma

Dijital göçebelerin şehirlerle ilgili yorumları o şehirlerin daha sonraki tercih edilme durumlarını belirleyebilmektedir. Dijital göçebelerin destinasyon tercihlerine etkisi olan belirli unsurlar bulunmaktadır. Dijital göçebelerin için en çok hedeflenen ülkeler genellikle dört önemli ihtiyacı karşılamaktadır: (1) kendi ülkelerine kıyasla daha düşük yaşam maliyetleri; (2) elverişli hava koşulları; (3) çeşitli eğlence fırsatları ve (4) çeşitli kültürel kökenden gelen bireyleri kendine çekme eğilimi¹⁶¹⁷¹⁸. Bunların yanında yeme-içme, barınma ve güvenlik gibi temel ihtiyaçların dijital göçebe yaşam tarzının çok önemli bir yeri olduğu değerlendirilmektedir¹⁹. Yaşam maliyetinin düşük olması, iklim koşullarının elverişliliği, kültürel zenginliği gibi başlıkların dijital göçebelerin destinasyon tercihlerinde kenti değerlendirme bakımından önemli olduğu başka çalışmalarda da belirlenmiştir²⁰²¹²². Bu

¹⁶ Mary Chayko, *Portable Communities: The Social Dynamics Of Online and Mobile Connectedness*, Suny Press, 2008.

¹⁷ Beverly Yuen Thompson, *The Digital Nomad Lifestyle: (Remote) Work/Leisure Balance, Privilege, and Constructed Community*, *International Journal of the Sociology of Leisure*, 2/1-2(2019), s.27-42.

¹⁸ Karine Ehn vd, *Digital Nomads and the COVID-19 Pandemic: Narratives About Relocation in a Time of Lockdowns and Reduced Mobility*, *Social Media + Society*, 8/1(2022).

¹⁹ Mary Douglas, *Risk and Danger, Disaster prevention*, haz., Ilan Kelman, Routledge, 2016, s.1-13.

²⁰ Beth Altringer, "Globetrotting Digital Nomads: The Future of Work or Too Good to be True?" son güncelleme 15 Ağustos, 2025, <https://www.forbes.com/sites/forbesleadershipforum/2015/12/22/globetrotting-digital-nomads-the-future-of-work-or-too-good-to-be-true/>.

²¹ Olga Hannonen, "In Search of a Digital Nomad: Defining The Phenomenon", *Information Technology & Tourism*, 22(2020), s.335-353.

²² Ioulia Poulaki vd, "Digital nomads: Advances in hospitality and destination attractiveness", *Tourism and Hospitality*, 4/3(2023), s.483-498.

çıkarımlar bu çalışmanın odağına aldığı şehirlerde yaşam maliyetinin öncelenmesi, elverişli iklimatik koşullara sahip olunması gibi bulgularıyla önemli oranda örtüşmektedir.

Sonuç

Sonuç olarak NomadList'teki yorumların kelime frekanslarına bakıldığında en sık kullanılan sözcük "*insan*" olduğunu göstermiştir. Bu sözcüğü "*harika*", "*yemek*" gibi kelimeler takip etmiş ve her kelimenin yaygınlığı şehirler arasında farklılık göstermiştir. Tüm şehirlerle ilgili yorumlarda "*insan*" sözcüğünün 64 kez yer alması dikkat çekici olup bu sözcüğün en sık İstanbul, ardından da Paris ile ilgili yorumlarda kullanıldığı görülmektedir. İstanbul'a ilişkin yorumlarda "*insan*" kelimesinin hem olumlu hem de olumsuz bağlamı olduğu görülmüştür. Yorumlarda İstanbul'la ilgili insan kelimesinin dost canlısı olmak, kalabalıklık ve dolandırıcılık vurgularıyla kullanıldığı görülmüştür. "*İnsan*" kelimesiyle ilgili yorumların en yüksek olduğu ikinci şehir olan Paris'e ilişkin yorumlarda Parislilerin kaba olduğu yönündeki klişenin iletişim zorluklarından ileri geldiği belirtilerek bunun bir ön yargı olduğu vurgulanmıştır. NomadList yorumlarında sıklıkla geçen bir başka kelime "*harika*" sözcüğüdür. Bu sözcüğün her şehirle ilgili belirli özellikleri öne çıkarmakta kullanıldığı görülmüştür. Örneğin harika sözcüğü İstanbul'un genel görkemiyle, gastronomisiyle ve belli noktalarıyla ilişkilendirilirken Barselona'nın hava durumu, mutfağı ve teknik altyapısı hakkında kullanılmıştır. Bunun yanında "*yemek*" kelimesi özellikle Roma, Barselona ve İstanbul ile ilgili açıklamalarda sıklıkla karşımıza çıkmıştır. Açıklamalarda bu şehirlerin olağanüstü mutfak deneyimlerine vurgu yapılmıştır. Bunun dışında "*yer/ler*", "*pahalı*", "*konuşmak*", "*iyi*", "*güzel*" ve "*Avrupa*" gibi sözcüklerin de sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Genel olarak bakıldığında Akdeniz Havzasındaki en önemli turist noktaları olan Paris, Barselona, Roma, Atina ve İstanbul şehirleri, tarihi önem, kültürel çeşitlilik ve ruh hali açısından olağanüstü nitelikler sergilemektedir. Ancak grup olarak yüksek yaşam maliyetleri, aşırı kalabalıklık ve güvenlik sorunları gibi zorluklarla karşı karşıyadırlar. Bu sorunları azaltmak için altyapının iyileştirilmesi, alternatif alanların teşvik edilmesi ve insanların kültür konusunda eğitilmesi için birçok fırsat bulunmaktadır. Bu şehirler, ortak engellere rağmen, farklı cazibeleri ve canlı kültürleriyle dünya çapındaki göçbeleri büyüleme konusunda büyük bir potansiyele sahiptirler.

Sınırlılıklar ve Gelecek Çalışmalar için Öneriler

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle örneklem sınırlılığı söz konusu olup analiz sadece NomadList platformundaki yorumlara dayanmaktadır ve diğer dijital platformlardaki dijital göçbelerin yorumları dikkate alınmamıştır. Bunun yanında çalışmada Akdeniz Havzası ile sınırlı kalındığı için dijital göçbelerin en çok tercih ettiği destinasyonlar ile karşılaştırması yapılamamıştır.

Çalışma sonucunda tespit edilen bulgulara göre söz konusu şehirlerle ilgili bazı öneriler sunulabilir. Bu bağlamda Atina, tarihi önemi, sıcakkanlı yerel halkı ve uygun fiyatıyla, çeşitli güçlere sahip bir şehir olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak hem bölge sakinleri hem de ziyaretçiler için genel deneyimi geliştirmek amacıyla güvenlik endişeleri, aşırı kalabalık turistik alanlar ve kentsel bozulmayla ilgili sorunların ele alınması gerekmektedir. Alternatif mahallelerin teşvik edilmesi ve Atina'nın dijital göçbeler için cazip bir destinasyon olarak konumlandırılmasında fırsatlar olduğu görülmektedir. Şehrin belirli kesimlerinde güvenliği artıracak önlemlerin uygulanması ve temizlik kaygılarının giderilmesi şehrin çekiciliğinin artmasına yardımcı olabilir.

Güvenlik önlemlerinin artırılması, alternatif alanların varlığı ve uygun fiyatlı konut çözümleri Barselona şehriyle ilgili fırsatlar olarak değerlendirilmektedir. Şehirde güvenlik

kaygılarını giderme bağlamında yankesicilik ve saldırganlık olaylarını azaltacak önlemleri uygulama fırsatı bulunmaktadır. Turistik cazibe merkezlerinin dışında alternatif alanların varlığına bağlı olarak otantik deneyimlerin teşvik edilmesi ve desteklenmesi sağlanarak şehrin genel cazibesi artırılabilir. Uygun fiyatlı konut girişimleri gibi konut krizine yönelik çözümlerin araştırılması, şehri daha erişilebilir hale getirebilir. Şehirle ilgili maliyet ve olumsuz tutumların bulunması dijital göçebeler için bir tehdit unsuru olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede konaklama ve genel harcamalar da dahil olmak üzere artan yaşam maliyetleri, potansiyel dijital göçbeleri caydırabilir ve şehrin çekiciliğini etkileyebilir. Ayrıca güvenlik sorunları ve diğer zorluklarla ilgili olumsuz tanıtımların devam etmesi, şehrin itibarını ve turistik çekiciliğini etkileyebilecektir.

İstanbul ile ilgili saldırgan davranışlar, dilenciler ve şiddet olayları da dahil olmak üzere güvenlik sorunlarına ilişkin raporların bulunması potansiyel dijital göçbeleri caydırabilir. Bunun yanında Airbnb gibi platformlardaki olumsuz yorumlar şehrin imajına olumsuz yönde katkıda bulunarak şehrin dijital göçbeler için çekici bir destinasyon olmaktan alıkoyabilir. Bu sorunların ele alınması ve çözümü şehrin potansiyelini açığa çıkarabilir. Bu durum İstanbul'un dijital göçbeler başta olmak üzere daha geniş bir kitleye yönelik çekiciliğini artırabilir. Paris'in aşırı kalabalık turistik alanlar ve kentsel tıkanıklık, genel deneyimi etkileyebilir ve olumsuz algılara neden olabilmektedir. Ayrıca hem toplu taşıma hem de engelli dostu tesisler açısından erişilebilirlikle ilgili zorluklar, belirli demografik gruplar için çekiciliği sınırlandırabilir. Bunlara ek olarak Parislilerin kaba veya hoş karşılanmayan tutumlarına dair olumsuz tanıtımların sürekli güçlendirilmesi, dijital göçbelerin potansiyel ziyaretlerini tehdit etmektedir. Roma ile ilgili olumsuz algıların yönetilmesi ve erişilebilirlik endişelerinin ele alınması şehrin çekiciliğini daha da artırarak dijital göçbeler için cazibe özelliği sürdürülebilir. Şehir, genel yaşanabilirliği ve çekiciliği artırmak için altyapıya yatırım yapma ve gece hayatı gibi unsurları geliştirme fırsatlarına sahiptir. Olumsuz algıları ortadan kaldırmaya çalışmak ve daha iyi olanaklar sağlamak, şehir sakinleri ve ziyaretçiler için daha olumlu bir deneyime katkıda bulunabilir.

Pratik ve Teorik Katkılar

Bu çalışmanın teorik katkısı, Akdeniz Havzası'ndaki turistik şehirlerin dijital göçbeler tarafından algılanma biçimlerini belirlemek için sunulan önerilerin literatüre yeni bir bakış açısı getirmesidir. Özellikle, Atina, Barselona, İstanbul, Paris ve Roma gibi şehirlerin güçlü ve zayıf yönlerinin ayrıntılı bir şekilde analiz edilmesi, bu şehirlerin dijital göçbeler için çekici destinasyonlar haline getirilmesi için stratejik planlama açısından önemli bir katkı sağlar. Ayrıca, bu çalışma, dijital göçbelerin turistik şehirler hakkındaki algılarının belirlenmesinde kullanılan yöntemlerin etkinliğini ve kullanılabilirliğini tartışarak araştırmacılara yeni araştırma alanları sağlamaktadır.

Pratik katkı açısından, bu çalışma turistik şehirlerin yerel yönetimleri, turizm endüstrisi ve diğer ilgili paydaşlar için somut öneriler sunmaktadır. Özellikle, Atina'nın güvenlik endişeleri ve kentsel bozulma sorunlarını ele alması, Barselona'nın güvenlik önlemlerini artırması ve uygun fiyatlı konut çözümleri sunması, İstanbul'un güvenlik sorunlarına yönelik etkin çözümler üretmesi ve olumsuz algıları yönetmesi, Paris'in erişilebilirlik sorunlarına çözüm bulması ve Roma'nın olumsuz algıları ortadan kaldırarak çekiciliğini artırması gibi öneriler, söz konusu şehirlerin dijital göçebe turizmi potansiyelini maksimize etmeye yönelik somut adımlar olarak öne çıkar. Bu öneriler, şehirlerin rekabet avantajlarını artırarak yerel ekonomiye ve sakinlerin refahına olumlu katkıda bulunabilir.

Kaynakça

- Altringer, B. 2015. "Globetrotting Digital Nomads: The Future of Work or Too Good to Be True?" *Forbes Leadership Forum*.
<https://www.forbes.com/sites/forbesleadershipforum/2015/12/22/globetrotting-digital-nomads-the-future-of-work-or-too-good-to-be-true/?sh=32dc14d7594e>.
- Bird, S., Klein, E., & Loper, E. (2009). *Natural language processing with Python: analyzing text with the natural language toolkit*. O'Reilly Media, Inc.
- Bozzi, N. (2020). #digitalnomads, #solotravellers, #remoteworkers: A Cultural Critique of the Traveling Entrepreneur on Instagram. *Social Media+ Society*, 6(2), 2056305120926644.
- Chayko, M. (2008). *Portable communities: The social dynamics of online and mobile connectedness*. Suny Press.
- Douglas M. (2016). "Risk and Danger,". In Ilan K. (Ed.), *Disaster prevention* (pp. 1-13). Routledge.
- Ehn, K., Jorge, A., & Marques-Pita, M. (2022). Digital nomads and the COVID-19 pandemic: Narratives about relocation in a time of lockdowns and reduced mobility. *Social Media+ Society*, 8(1), 20563051221084958.
- Hannonen, O. (2020). In search of a digital nomad: defining the phenomenon. *Information Technology & Tourism*, 22, 335-353.
- İlhan, Ö. A. (2023). Uluslararası Hareketlilikte Yeni Bir Eğilim: Dijital Göçebeler. A. U. Aydınolu, Ş. Kılıçtepe, E. Ö. Yayalar, E. Saka, M. Şahinol (Ed.), *Bir Disiplin Olarak Kimlik İnşası içinde* (s.12-29), NEÜ Yayınları.
- İli, N. D. (2023). Dijital Göçebelerin Türkiye Algısı. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 10(1), 30-56.
- İli, B., & Büyükbaykal, G. N. (2023). Yeni Medya Çağında Dijital Göçebelik: 21. Yüzyılın Gezgincileri Üzerine Bir İnceleme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* (41), 70-93.
- Loper, E., & Bird, S. (2002). *Nltk: The natural language toolkit*, arXiv preprint cs/0205028.
- Makimoto, T., & Manners, D. (1997). *Digital nomad*. Wiley.
- Müller, A. (2016). The digital nomad: Buzzword or research category?. *Transnational Social Review*, 6(3), 344-348.
- Nash, C., Jarrahi, M. H., Sutherland, W., & Phillips, G. (2018). Digital nomads beyond the buzzword: Defining digital nomadic work and use of digital technologies. In *International conference on information* (pp. 207-217). Cham: Springer International Publishing.
- Poulaki, I., Mavragani, E., Kaziani, A., & Chatzimichali, E. (2023). Digital nomads: Advances in hospitality and destination attractiveness. *Tourism and Hospitality*, 4(3), 483-498.
- Reichenberger, I. (2018). Digital nomads—a quest for holistic freedom in work and leisure. *Annals of Leisure Research*, 21(3), 364-380.
- Richards, G. (2015). The new global nomads: Youth travel in a globalizing world. *Tourism Recreation Research*, 40(3), 340-352.
- Salazar, N. B., & Smart, A. (2011). Anthropological takes on (im) mobility. *Identities*, 18(6), i-ix.
- Sheller, M., & Urry, J. (2004). *Tourism mobilities: Places to play, places in play*. Routledge.
- Urry, J. (2016). Does mobility have a future?. In *Mobilities: New perspectives on transport and*

society (pp. 3-19). Routledge.

Taşdelen, H. (2023). Dijital Göçebeler Perspektifinden Türkiye İmaj Algısına Yönelik Nitel Bir Çalışma. Selçuk İletişim, 16(2), 293-322.

Thompson, B. Y. (2019). The digital nomad lifestyle:(remote) work/leisure balance, privilege, and constructed community. International Journal of the Sociology of Leisure, 2(1-2), 27-42.

Etik Kurul Raporu: Bu çalışma için etik kurul raporu gerekliliği bulunmamaktadır.
Katkı oranı beyanı: Yazarlar makaleye eşit oranda katkı sağlamışlardır.
Çatışma beyanı: Makalede, herhangi bir kurum, kuruluş ve kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.